

Hårtap (Alopecia areata)

Alopecia areata er en ikke sjelden sykdom som kjennetegnes ved flekkvis tap av hår på hodet og/eller andre steder på huden.

Av Dr. Helge Bengtsson

Sykdommen starter vanligvis med en eller flere små, runde, glatte og hårløse flekker i hodebunnen. Den forekommer både hos menn og kvinner i alle aldre, men oftest hos unge mennesker.

Hår produseres av hårsekker i huden. Ved alopecia areata reduseres de berørte hårsekkenes produksjon drastisk, hårsekkene blir små og produksjonen av hår stopper opp for kortere eller lengre tid. Hårsekkene forblir levende mens de er i denne "dvaletilstanden" og de kan gjenoppta normal hårproduksjon senere.

De fleste som får alopecia areata får kun en eller noen hårløse flekker, og hos mange vil flekkene vokse til igjen innen ett år uten noen form for behandling.

Hodeskallen er den delen av kroppen som vanligst blir berørt, mens skjeggvekst hos menn eller andre hårete områder kan berøres alene eller sammen med tap av hår på hodet.

Enkelte personer mister alt håret på hodet. Dette kalles alopecia universalis. Uansett hvor utbredt sykdommen blir, er muligheten for at håret kommer igjen fortsatt til stede.

Hva er årsaken til alopecia areata?

Dette er i dag ikke helt klart, men det er stadig mer som tyder på at alopecia areata er en såkalt autoimmun forstyrrelse der kroppen danner antistoffer mot hårsekkene (en type "selvallergi").

Hos mennesker med alopecia areata hender det at det finnes antistoffer også mot andre deler av kroppen.

Er alopecia areata arvelig?

Noen ganger er det tale om arv. Hos en av fem personer med alopecia areata, har en annen i familien hatt eller har sykdommen. Alopecia areata forekommer oftere i familier hvor medlemmer har hatt astma, høysnue eller atopisk eksem ("barneeksem"). Samtidig med alopecia areata sees også noe oftere sukkersyke og sykdommer i skjoldbruskkjertelen.

Hvor hemmende er alopecia areata?

Fysisk sett virker ikke alopecia hemmende i det hele tatt. Personer med alopecia areata er vanligvis i en utmerket helsetilstand. Følelsesmessig derimot kan det være en betydelig påkjenning, særlig for dem som mister mye hår.

Kommer håret noen gang tilbake?

Ja, det er absolutt gode sjanser for det, men sjansene avtar med økende utbredelse og med økende varighet av tilstanden.

Mer enn 30% av personer med alopecia areata får håret tilbake av seg selv innen 1 år uten noen form for behandling.

Skyldes alopecia areata nerver?

Nei, alopecia areata er ikke en nervøs lidelse, men psykiske påkjenninger kan forverre den.

Er det nødvendig å endre planer med hensyn til skole, sport, venner, karriere, kjæreste eller ekteskap?

Nei

Hvilke typer behandling finnes det?

Det finnes behandlinger som er vist å kunne ha effekt, og de har alle til felles at de påvirker immunsystemet.

Behandling av flekkvis alopecia areata

Hvis det bare dreier seg om noen få hårløse flekker, kan man i en periode behandle med påsmøring av sterk kortisonoppløsning eller med injeksjon av kortison i og rundt selve flekkene.

Injeksjonene kan gjentas med fire ukers mellomrom. De fleste tolererer behandlingen godt, og har intet ubehag etter at de har forlatt legekantoret. Behandlingen utføres med en trykkluftssprøyte, det brukes derfor ikke sprøytespisser. Kortisonen vil kunne stoppe immunangrepet på hårrøttene der behandlingen utføres, men vil ikke hindre nye flekker i å oppstå. Ved mange behandlinger kan det komme en fortykning av huden i området, og dette er ikke ønskelig.

Behandling ved utbredt alopecia areata eller alopecia totalis/universalis

Her er behandlingen mye vanskeligere. Det finnes i dag ingen enkel og sikker behandling.

Noen ganger gis kortisontabletter ved utbredt hårtap eller når tilstanden hurtig utvikles til større deler av kroppen.

Alopecia areata behandles enkelte ganger med PUVA. Ved denne behandling tar man en tablett (psoralen) som gjør huden følsom for langbølget ultrafiolett lys (UVA). Dette påvirker immunsystemet i huden. Et fåtall pasienter kan få håret til å vokse igjen på denne måten, men det må svært mange behandlinger til før man ser resultater. Det er ofte store praktiske vansker for pasienten å møte til så mange behandlinger.

I en del tilfeller ser man negleforandringer med striper eller hull på tværs og på langs. Disse blir også bedre ved prednisolonbehandling.

Bruk av parykk

Bruk av parykk vil ofte være det beste alternativet for personer med utbredt alopecia areata eller alopecia totalis/universalis. Utgiftene til anskaffelse av parykk vil helt eller delvis kunne bli dekket av folketrygden på grunnlag av attest fra hudlege.

Adressen til Landsforeningen er:
Landsforeningen Alopecia Areata
Postboks 4402 Nydalen

0403 OSLO
Landsforeningen Alopecia Areata